To: Leijten, MR (Manon) (SG)[Leijten]
Cc: [redacted]) (BOA/Advies)[[redacted]]; [redacted]) (BOA/Advies)[[redacted]]; Stein, P (Peter) (BOA)[Stein]; Gelder, JH (Han) van (pSG)[Gelder]
From: [redacted]) (BOA/Advies)
Sent: Thur 11/28/2019 3:58:13 PM
Importance: Normal
Subject: FW: Versie 3.3 Antwoorden lijst 51 vragen CAF (binnengekomen 22 nov 2019)
MAIL_RECEIVED: Thur 11/28/2019 3:58:16 PM
Versie 3.3 Antwoorden lijst 51 vragen CAF (binnengekomen 22 nov 2019).docx
Notitie 27 nov 2019 set 51 kamervragen .docx
StroomschemaCAF11_v7-klikbaar.pdf
Conceptbrief vragen commissie financien 28-11_1330.docx

Manon,

Zie in de bijlage de meest recente conceptversie van de brief, waar met veel hulp van [redacted] en [redacted] zojuist nog een slag op is geslagen ten aanzien van praktische rechtsbescherming.

In de brief staat nu dit:

De opmerkingen van de heer [redacted] laten zien dat interne signalen beter moeten worden opgepakt en beoordeeld. Om die reden ben ik voornemens een meldpunt in te richten waar deze signalen

worden opgepakt en daarnaast is er reeds de Commissie integriteit belastingdienst. Dit sluit ook aan bij de brief van de FNV over de cultuur binnen de belastingdienst. Ik betrek deze signalen over cultuur en veiligheid - samen met het medewerkerstevredenhei

dsonderzoek – bij de verdere uitwerking van het cultuurprogramma.

Dit is volgens mij niet precies zoals we gisteren bespraken met de Stas (p- ombudsman) en ik twijfel of we die nu al gingen aankondigen of in debat. Hoe zie jij?

Groet [redacted]

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [redacted]) (UITVOERINGSBELEID) < [redacted] >
Datum: donderdag 28 nov. 2019 3:43 PM
Aan: [redacted]) (BOA/BO&P/STAS) < [redacted] >, [redacted]) (BOA/BO&P/STAS) < [redacted] >
Kopie: [redacted]) (BOA/Advies) < [redacted] >, Cleyndert >, [redacted]) (UITVOERINGSBELEID) < [redacted] >, [redacted]) (HDFEZ/BC) < [redacted] >, Bert Wiersema < Wiersema >, [redacted]) (UITVOERINGSBELEID) < [redacted] >, Blieck, J (Jos) de (MT) < J. de Blieck >, [redacted]) (HDFEZ/BC) < [redacted] >, M [redacted]) (BOA/Advies) < [redacted] >, [redacted]) (DJZ/PUBLIEK) < [redacted] >, [redacted]) (UITVOERINGSBELEID) < [redacted] >, [redacted]) (UITVOERINGSBELEID) < [redacted] >, Hauten, M (Michiel) van den (MT) < Hauten >, [redacted]) (DJZ/KWALITEIT) < [redacted] >, [redacted]) (BLKB/VT) < [redacted] >, [redacted]) (COMM) < [redacted] >, [redacted]) (COMM) < [redacted] >, [redacted]) (UITVOERINGSBELEID) < [redacted] >, [redacted]) (UITVOERINGSBELEID) < [redacted] >, [redacted]) (UITVOERINGSBELEID) < [redacted] >, [redacted]) (BEDRIJF) < [redacted] >, [redacted] DB/FRI) < [redacted] >, [redacted]) (BOA/Advies) < [redacted] >, [redacted] (FISCALITEIT) < [redacted] >, [redacted]) (BLKB/BenB/VPBWI) < [redacted] >, Secretariaat DJZ (MINFIN) < [redacted] >, [redacted]) (BEDRIJF) < [redacted] >, [redacted]) (DB/FRI) < [redacted] >, Stein, P (Peter) (BOA) < Stein >, [redacted]) (UITVOERINGSBELEID) < [redacted] >, [redacted]) (HDFEZ/BC) < [redacted] >, [redacted]) (UITVOERINGSBELEID) < [redacted] >, Uijlenbroek, JJM (Jaap) (MT) < Uijlenbroek >, [redacted]) (UITVOERINGSBELEID) < [redacted] >, [redacted] (FISCALITEIT) < [redacted] >, [redacted]) (FISCALITEIT) < [redacted] >, [redacted]) (UITVOERINGSBELEID) < [redacted] >, [redacted]) (BEDRIJF) < [redacted] >
Onderwerp: Versie 3.3 Antwoorden lijst 51 vragen CAF (binnengekomen 22 nov 2019)

Hallo,

Bijgaand de stukken voor 16.00,

Let op het stroomschema is doorklikbaar, die liefst op A3 uitprinten

en

Uitvoerings- en Handhavingsbeleid

Directoraat-generaal Belastingdienst
Ministerie van Financiën
Korte Voorhout 7 | 2511 CW | Den Haag
Postbus 20201 | 2500 EE | Den Haag

T (070)

M

Nog geen compleet antwoord:

22, 24, 28

De mogelijke bespreekpunten zijn aangegeeld

2019D47630

Lijst van antwoorden op vragen van de commissie Financiën aan de staatssecretaris van Financiën in verband met het spoedig te houden plenaire debat over de CAF 11-zaak over ten onrechte ingevorderde kinderopvangtoeslagen.

(voorgelegd aan de staatssecretaris bij brief van 22 november 2019; 2019D47630)

Vraag 1

Hoe wordt onderzocht wie er onder een compensatieregeling moet vallen? Garandeert u dat mensen die vóór de instelling van CAF-teams en mensen die niet vielen onder een onderzoek van CAF-teams, maar die ook geconfronteerd zijn met stopzettingen en terugvorderingen, ook onder in aanmerking komen voor compensatie?

Antwoord 1

Op basis van het advies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen (hierna: de Adviescommissie) wordt momenteel gewerkt aan de vormgeving en de uitvoering van de compensatieregeling voor de CAF 11-ouders. Deze ouders zijn in beeld en hebben een brief ontvangen op 15 november 2019 waarin zij zijn geïnformeerd over het proces. Zoals ik in mijn kamerbrief van 15 november jl. heb opgenomen, heeft de Adviescommissie zich in haar eerste deelrapport beperkt tot de CAF 11-zaak en komt eind dit jaar met een advies voor onder andere de overige zaken waarin vermoedens van fraude speelden.[1] De Auditdienst Rijk (hierna: ADR) onderzoekt momenteel de andere CAF-zaken. Het startpunt van het ADR onderzoek is 1 januari 2013 waarbij ze uitgaan van door de Belastingdienst aangereikte CAF-zaken, de volledigheid van de CAF-zaken wordt niet door de ADR vastgesteld. Ik verwacht de resultaten van deze (verdere) onderzoeken eind dit jaar te ontvangen en wil daar nu niet op vooruit lopen. Daarnaast neem ik de ouders uit het zwartboek van de SP en degene die zich recent hebben gemeld bij de Belastingdienst hierin mee. Mocht voor vergelijkbare gevallen compensatie geboden zijn, dan is het uitgangspunt dat ook zij voor compensatie in aanmerking komen.

Vraag 2

[1] Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 529.

Ziet de uitspraak van de Raad van State van oktober ook op mensen die een fout maakten, maar die kunnen aantonen dat zij daarover verkeerd zijn ingelicht? Komen zij ook in aanmerking voor compensatie? Ziet de uitspraak ook op mensen die hun zaak verloren hebben bij de rechter?

Antwoord 2

De Raad van State heeft 23 oktober 2019 twee uitspraken gedaan die van belang zijn voor de uitleg en toepassing van de wetgeving op het gebied van de kinderopvangtoeslag.[2] Deze uitspraken hebben met name tot gevolg dat burgers meer maatwerk kan worden geboden. De uitkomst van een maatwerkafweging is afhankelijk van alle omstandigheden van een geval. Ik zal in samenspraak met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid spoedig beleid publiceren naar aanleiding van deze uitspraken van de Raad van State. Ik heb uw Kamer geïnformeerd over de compensatie in het CAF 11 dossier. Op dit moment doen zowel de ADR als de Adviescommissie onderzoek naar de overige 170 CAF-zaken. Na afronding van deze onderzoeken zal ik ook op de andere CAF-zaken ingaan.

Vraag 3

Kunt u laten weten waarom het signaal, inhoudende dat de totale invordering bij een klein foutje disproportioneel was, precies verzand is? (*Interim-rapport commissie-Donner, pagina 43 en 44: Ook hadden uitvoerende ambtenaren binnen Toeslagen al in 2013 geconcludeerd dat het disproportioneel is om ook bij het geringste betalingstekort een toeslag voor een heel jaar af te wijzen en voorschotten, die dan al uitgegeven zijn, weer terug te vorderen. Dit werd tot op het hoogste niveau binnen Toeslagen overgenomen. Hiervoor heeft interdepartementaal overleg met SZW, dat in deze eerstverantwoordelijk is, plaatsgevonden eind 2014/begin 2015, maar het voornemen om dit in voor komende gevallen anders te gaan aanpakken, verzandde. Zo gebeurde er op dat vlak niets, tot de Raad van State op 23 oktober besloot dat nihilstelling in dat soort gevallen onredelijk kan zijn.*)

Antwoord 3

Het signaal vanuit de uitvoering dat het geheel terugvorderen van de kinderopvangtoeslag als een deel van de eigen bijdrage niet was betaald een harde ingreep was, is indertijd door ambtenaren op het departement in samenwerking met ambtenaren op het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid opgepakt. Er is eind 2014 door ambtenaren van het ministerie van Financiën een memo opgesteld met oplossingsrichtingen zoals een meer proportionele benadering. Deze is binnen het ministerie van Financiën aan de staatssecretaris voorgelegd in december 2014. Daarbij is gemeld dat de oplossingsrichtingen ook voorgelegd zouden worden aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Uit navraag bij betrokkenen van beide ministeries komt echter het beeld naar voren dat de geboden oplossingen nog nader onderzocht moesten worden door zowel de uitvoering als beleid. Besluitvorming hierover was om deze reden uitgesteld. Het onderzoek lijkt daarna door de actualiteiten, zoals fraudezaken 10.2.g en de 10.2.g, te zijn overspoeld, waardoor deze op de achtergrond is geraakt. In deze periode lag de focus op fraudebestrijding. De

[2] ECLI:NL:RvS:2019:3535 en 3536.

werkwijze van geheel terugvorderen bij het niet betalen van (een deel van) de eigen bijdrage is in deze periode ook meerdere malen door de rechter goed bevonden.

Vraag 4

Kunt u daarbij aangeven welke contacten op welk moment en op welk niveau hebben plaatsgehad tussen de Belastingdienst en het ministerie van SZW, wat daarbij is besproken en afgesproken en hoe daarover intern in beide organisaties is gerapporteerd?

Antwoord 4

Deze contacten en de exacte inhoud daarvan behoren tot het interne beraad tussen ambtenaren onderling, ambtenaren en bewindspersonen en bewindspersonen onderling. Het is daarbij de vraag of dit nog precies zou zijn te reconstrueren. In het antwoord op vraag 3 is hier in hoofdlijnen op in gegaan.

Vraag 5

Welke interne instructies heeft u gegeven om de invorderingen van toeslagschulden stil te leggen, hoe om te gaan met het opvragen van dossiers door mogelijk gedupeerde ouders en de omgang met bezwaren van mensen die opzet/grove schuld wordt verweten? Kunt u actief mogelijk andere verstrekte instructies aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 5

Conform de toezegging in mijn brief van 11 juni 2019 zijn vanaf 12 juni jl. alle invorderingsmaatregelen inclusief (dwang)verrekeningen voor de ouders betrokken bij CAF11 opgeschort in afwachting van de adviezen van de Adviescommissie.[3] Tevens wordt er over die periode geen invorderingsrente in rekening gebracht. De betrokken ouders zijn actief benaderd en konden aangeven of ze lopende betalingsregelingen al dan niet wilden voortzetten. In de overige CAF-zaken zijn de dwanginvorderingsmaatregelen met ingang van 8 november jl. opgeschort totdat het eindrapport van de Adviescommissie en het rapport van de ADR zijn gepubliceerd. Alleen de verrekening van toeslagvoorschotten over de maand november kon niet meer worden voorkomen. Zie hierover ook de begeleidende brief. Indien de ouders door deze verrekening in de problemen zijn geraakt kunnen zij zich bij de Belastingdienst melden en wordt de verrekening op verzoek alsnog ongedaan gemaakt. De invorderingsrente wordt over die periode niet in rekening gebracht. Ook de ouders die betrokken zijn geweest bij de overige CAF-zaken ontvangen binnenkort een brief waarin hen onder meer de mogelijkheid wordt geboden tot aanhouding van lopende betalingsregelingen. De procedure voor inzage in het eigen dossier is geactualiseerd en kan worden gevonden via de website.[4] Bezwaren tegen opzet/grove schuld-indicaties worden toegewezen tenzij er in het voortraject een onherroepelijk vaststaande vergrijpboete is opgelegd of strafrechtelijke vervolging heeft plaatsgevonden. Tevens wordt (alsnog) de mogelijkheid van een

[3] Kamerstuk 31 066, nr. 490
[4] https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/niet_in_enig_menu/prive/privacy#inzien

persoonlijke betalingsregeling aangeboden. In lopende beroepszaken wordt het verweer ingetrokken voor zover dat betrekking heeft op de opzet/grove schuld-indicatie.

Andere verstrekte instructies?

Vraag 6

Welke mogelijkheid ziet u voor ouders die met de compensatieregeling die de commissie-Donner heeft voorgesteld aantoonbaar niet voldoende gecompenseerd worden?

Antwoord 6

Zoals ik in mijn brief van 15 november jl. heb geschreven, omarm ik de aanbevelingen van de Adviescommissie over een compensatie voor de getroffen ouders in de CAF 11 zaak. In een op korte termijn te publiceren beleidsbesluit worden de regels voor de verstrekking van de compensatie neergelegd. Ik neem de aanbevelingen van de Adviescommissie over, aangevuld met een compensatie voor het mogelijke verlies aan toeslagen en gevolgen in box III. Met de Adviescommissie meen ik de getroffen ouders hiermee op een evenwichtige wijze tegemoet te komen. Als een ouder vindt dat de compensatieregeling in zijn of haar individuele situatie onjuist is toegepast, kan hij of zij bezwaar instellen bij de Belastingdienst/Toeslagen en daarna eventueel beroep bij de bestuursrechter. In de bezwaarfase adviseert een onafhankelijke bezwaarschriftenadviescomissie over de afdoening. Uiteraard staat het een getroffen ouder ook vrij om zich tot de civiele rechter te wenden voor de vergoeding van eventuele schade die niet op basis van de compensatieregeling wordt vergoed.

Vraag 7

Herinnert u zich dat u in maart 2019 aan de Kamer schreef dat u geen lijst van CAF-zaken en geen CAF-evaluaties aan de Kamer wilde verstrekken, temeer omdat u in deze andere CAF-zaken geen externe aanwijzingen heeft ontvangen dat de behandeling onzorgvuldig was (Aanhangsel van de Handelingen II, vergaderjaar 2018-2019, nr. 1976)?
Klopt het dat u in maart 2019 geen signalen ontvangen had dat er bij de behandeling van CAF-zaken (anders dan CAF 11) onzorgvuldig gehandeld was?

Antwoord 7

Ja. Dat klopt. Zoals ik in mijn brief van 27 november jl. heb aangegeven heb ik op 21 maart jl., hoewel ik toen zelf nog geen concrete signalen over vergelijkbare problemen bij andere CAF-zaken had, aan uw Kamer toegezegd aan de ADR te vragen te onderzoeken of de gewraakte aanpak die in de CAF 11-zaak is gehanteerd verder nog is toegepast.[5] Naar verwachting komt de ADR eind 2019 met de bevindingen.

[5] Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. XX.

Ja, dat klopt. Daarnaast heb ik tijdens het debat van 21 maart jl. aan uw Kamer een onderzoek toegezegd naar het handelen van Toeslagen in andere CAF-zaken door de ADR. Naar verwachting komt de ADR eind 2019 met de bevindingen. Zie hierover ook mijn brief van 27 november jl.

Vraag 8

Kunt u de aanvullende brief die u recent aan de Autoriteit Persoonsgegevens gestuurd heeft, aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 8

Zoals bij u bekend doet de Autoriteit Persoonsgegevens momenteel onderzoek naar het gebruik van de (tweede) nationaliteit bij verwerkingen in het kader van CAF. Ik vind het belangrijk dat de Autoriteit Persoonsgegevens dit onderzoek eerst afrondt voordat ik uw Kamer hierover nader inlicht. In mijn brief van 15 november jl. heb ik toegelicht dat ik stukken ben tegengekomen waar nationaliteit aan de orde is geweest buiten hetgeen is beschreven in de CAF 11-zaak. Verder heb ik aangegeven welke acties ik heb ondernomen richting de Autoriteit Persoonsgegevens. De stukken waar nationaliteit aan de orde is geweest die onderdeel waren van het Wob-verzoek, heb ik zoals aangegeven in mijn brief van 15 november jl. openbaar gemaakt. De informatie heb ik ook voorgelegd aan de Adviescommissie en de ADR ten behoeve van hun onderzoeken.

Vraag 9

De Landsadvocaat beweerde op 13 november 2018: "Het gaat er niet om daEXDADIMkaltgestellt moest worden." Klopt deze bewering, aangezien in de Wob-stukken over CAF 11 staat dat dit juist wel de bedoeling was? Heeft de Landsadvocaat dus de waarheid gesproken (geschreven) op dit punt in de rechtbank of niet?

Antwoord 9

U vraagt naar een lopende civiele procedure. Zolang de procedure loopt, doe ik daarover geen inhoudelijke mededelingen. Naar aanleiding van het onderzoek van de Adviescommissie en de Wob-verzoeken zijn documenten naar boven gekomen waarover de Landsadvocaat nog niet kon beschikken.

Vraag 10

Hebt u aanwijzingen dat ambtenaren van de Belastingdienst zich schuldig gemaakt hebben aan ambtsmisdrijven zoals knevelarij?

Antwoord 10

Over individuele gevallen kan ik geen mededelingen doen. Ik heb mij laten informeren over het handelingsperspectief dat de werkgever heeft om individuele ambtenaren te kunnen aanspreken.

Daaronder vallen ook de acties en maatregelen die de werkgever kan treffen binnen en buiten de arbeidsverhouding. De werkgever neemt elk signaal serieus en beoordeelt iedere situatie op zijn eigen merities.

Vraag 11

Hebt u op enig moment advies ingewonnen over ambtsmisdrijven in deze zaak? Zo ja, wanneer en wat was de uitkomst van het advies?

Antwoord 11

Zie het antwoord op vraag 10.

Vraag 12

Op welk moment wist u dat de Belastingdienst onrechtmatig gehandeld heeft en op welke punten? Wat hebt u op dat moment gedaan om aan het onrechtmatig handelen een einde te maken?

Antwoord 12

In het debat met uw Kamer van 4 juli jl. is aan de orde gekomen dat de wijze van stopzetten van lopende toeslagvoorschotten in de CAF 11-zaak onrechtmatig is. De Adviescommissie en de ADR heb ik daarom gevraagd breder te kijken naar de rechtmatigheid van het handelen van Toeslagen. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 13

De commissie-Donner schrijft in het interim-advies "Omzien in verwondering": *In de praktijk hebben bezwaar en beroep niet altijd een schorsende werking op de invordering gehad".* (pagina 20). Vanaf welk moment hebben bezwaar en beroep wel altijd een schorsende werking gehad op de invordering?

Antwoord 13

Het uitgangspunt zowel in het heden als het verleden is dat bezwaar en beroep een schorsende werking op de invordering hebben. Via een geautomatiseerd systeem wordt hieraan uitvoering gegeven. Het komt echter voor dat (menselijke) fouten de oorzaak zijn van een andere uitkomst, waardoor de schorsende werking per abuis niet tot uitvoering komt. Door signalering van de medewerker of de burger wordt deze fout dan zo snel mogelijk hersteld. Daarnaast is recent een systeemfout ontdekt waardoor de schorsende werking in de invordering van een herzieningsverzoek na 6 maanden automatisch komt te vervallen. Dit terwijl niet in alle gevallen al is beslist op het herzieningsverzoek. Deze systeemfout is naar verwachting voor het eind van het jaar hersteld.

Vraag 14

Hoeveel disciplinaire (of strafrechtelijke) maatregelen zijn in het kader van de CAF-problematiek tegen ambtenaren genomen? Kunt u aangeven welke maatregelen het betreft (het gaat dus niet om tegen wie de maatregelen genomen zijn)?

Antwoord 14

Zie het antwoord op vraag 10.

Vraag 15

Kunt u aangeven (wanneer) welke beslissingen, maatregelen of beleidsbesluiten zijn genomen over (dwang)invordering inzake CAF 11, overige CAF-zaken en Toeslagen als geheel, vanaf het rapport van de Nationale ombudsman inzake 'Geen powerplay maar fair play', mede in het licht van toezeggingen tot coulance in 2017, en de uitspraak van de Raad van State (https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2019:1056)?

Antwoord 15

Naar aanleiding van het genoemde rapport van de Nationale ombudsman wordt een toeslagvoorschot niet meer stopgezet lopende een onderzoek naar de rechtmatigheid van de aangevraagde toeslag. Pas als uit het onderzoek blijkt dat er geen recht bestaat, wordt het toeslagvoorschot gestopt. Wel kan, indien daarvoor aanleiding bestaat, de uitbetaling van een voorschot tijdelijk worden opgeschort. In de communicatie naar de aanvragers wordt duidelijker aangegeven waarom er geen recht op de toeslag bestaat. Wanneer de reden ligt in het niet overleggen van alle benodigde stukken, wordt duidelijker aangegeven welke stukken ontbreken of niet voldoen. Er zijn excuses gemaakt aan de gedupeerde ouders. Toeslagen stelt zich coulant op waar het gaat om de termijn waarbinnen de opvangkosten moeten zijn voldaan. Toeslagen betracht coulance bij het treffen van een betalingsregeling. Dit betekent dat een aanvrager eerder in aanmerking komt voor een betalingsregeling waarbij rekening wordt gehouden met de persoonlijke draagkracht, wat leidt tot een lager te betalen maandbedrag.

De uitspraak van de Raad van State van 3 april 2019 heeft vrijwel geen invloed op de huidige praktijk. Het gaat om een casus met zeer specifieke omstandigheden die zich niet in een algemene richtlijn laat vervatten. De Raad van State benadrukt dat bij opzet/grove schuld naar de specifieke omstandigheden van de burger gekeken moet worden. Dat wordt in de huidige werkinstructie ook benadrukt. In deze casus heeft de Raad van State die omstandigheden anders gewogen dan de Belastingdienst/Toeslagen en de rechtbank deden.

Vraag 16

Kunt u toelichten op welke momenten u niet juist of onvolledig bent geïnformeerd door uw ambtenaren inzake 1) stukken die relateren aan het CAF-dossier, 2) het achterhouden van documenten in rechtszaken, 3) het verwerken van (tweede) nationaliteit en het mogelijk gebruiken

van dit criterium in selectie van onderzoek, 4) het onderzoek naar een klokkenluider, en 5) de [redacted] en de omvang van 'signalen' in andere CAF-zaken dan CAF 11?

Antwoord 16

De Adviescommissie en de ADR is gevraagd het handelen van Toeslagen te onderzoeken. Tevens doet de Autoriteit Persoonsgegevens een onderzoek naar het gebruik van nationaliteit bij Toeslagen. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 17

Kunt u toelichten waarom de Landsadvocaat in een civiele procedure stelde dat het niet de bedoeling was van de Belastingdienst om gastouderbureaus tot stoppen te dwingen, terwijl dit evident de bedoeling was van CAF in het kader van het aanpakken van facilitators? Wilt u alsnog limitatief duidelijk maken over welke documenten de Landsadvocaat beschikte bij het opstellen van de conclusie van antwoord en daarna?

Antwoord 17

U vraagt naar een lopende civiele procedure. Zolang de procedure loopt, doe ik daarover geen inhoudelijke mededelingen. Naar aanleiding van het onderzoek van de Adviescommissie en de Wob-verzoeken zijn documenten naar boven gekomen waarover de Landsadvocaat nog niet kon beschikken.

Vraag 18

Kunt u aangeven hoe u vervolg gaat geven aan de uitspraak van de Raad van State van oktober 2019? Welke gevallen gaat u herbeoordelen en hoe ver zult u teruggaan?

Antwoord 18

Een interdepartementale werkgroep beraadt zich over de consequenties van de twee uitspraken van 23 oktober jl. van de Raad van State. In afwachting van de bevindingen van deze werkgroep zal ik me, samen met de beleidsverantwoordelijke bewindspersonen, beraden op een standpunt. Ik kom hier zo spoedig mogelijk bij uw Kamer op terug.

Vraag 19

Kunt u limitatief opsommen welke wetten de Belastingdienst heeft overtreden en hoe lang elk van deze overtredingen duurde en hoeveel mensen erdoor geraakt zijn (bijvoorbeeld het stopzetten in plaats van opschorten van toeslagen (AWIR), het overschrijden van de zeswekentermijn in de Wob, het niet opschorten van invordering tijdens bezwaar en beroep, en het niet leveren van het complete dossier bij de rechtbanken (art 8.42 AWB))?

Antwoord 19

Bepalingen in de Awb, de Awir en de Wko zijn niet juist nageleefd. In het debat met uw Kamer van 4 juli jl. is aan de orde gekomen dat de wijze van stopzetten van lopende toeslagvoorschotten in de CAF 11-zaak onrechtmatig is. De Adviescommissie en de ADR heb ik daarom gevraagd breder te kijken naar de rechtmatigheid van het handelen van Toeslagen. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 20

Hebben de onrechtmatige handelingen bij CAF ook ergens anders bij de Belastingdienst plaatsgevonden?

Antwoord 20

Al eerder heb ik het stopzetten van toeslagen, in het kader van de CAF aanpak, onrechtmatig genoemd, dit komt alleen voor bij het dienstonderdeel Toeslagen.

Vraag 21

Kunt u alle evaluaties van kinderopvangtoeslag-gerelateerde CAF-projecten aan de Kamer doen toekomen, nu duidelijk is dat er onrechtmatigheden waren?

Antwoord 21

De Adviescommissie en de ADR doen momenteel nog onderzoek om voor de overige CAF-zaken vast te stellen of hier een vergelijkbare problematiek speelt. Vooruitlopend daarop heb ik uw Kamer bij brief van 27 november jl. de nu beschikbare 75 evaluaties van CAF-zaken doen toekomen.

Vraag 22

Ontbreken er in het Wob-verzoek documenten zoals de evaluaties van CAF-projecten of de memo's die u voor het plenaire debat in maart kreeg? Zo ja, kunt u die dan alsnog openbaar maken?

Antwoord 22

Op 15 november jl. heb ik u de documenten gestuurd die onderdeel uitmaakten van het WOB-verzoek dat inzake CAF. Onderdeel van dit verzoek waren alle memo's notities en adviezen inzake de CAF aanpak aan de politieke leiding binnen het tijdvak van 1 januari 2013 tot en met 15 november jl. Deze zijn dus met uw Kamer gedeeld. Zoals ik heb aangegeven in mijn brief van 27 november jl. zijn de evaluaties van andere individuele CAF-zaken niet gevraagde door de Wob-verzoeker. Wel is een deel van deze evaluaties opgenomen op de inventarisatielijst die ik in mijn brief van 15 november jl. openbaar heb gemaakt. Met mijn brief van 27 november jl. heb ik uw Kamer de nu beschikbare 75 evaluaties van CAF-zaken doen toekomen.

Let op "**NIET CAF" NOTITIES aan bewindspersonen NIET IN WOB**

Vraag 23

Kunt u de openbare CAF 11-evaluatie uit 2015, waarnaar de commissie-Donner verwijst, aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 23

Met mijn brief van 27 november jl. heb ik uw Kamer de nu beschikbare 75 evaluaties van CAF-zaken doen toekomen. Hiervoor verwijs ik ook naar mijn antwoord op vraag 14 van de leden Omtzigt (CDA) en Lodders (VVD) die ik uw Kamer als bijlage bij deze brief heb toegestuurd.

Vraag 24

Kunt u alle correspondentie (inclusief de bijlagen) die u met de Nationale ombudsman over CAF 11 en andere zaken gevoerd hebt, aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 24

BESPREKEN
Correspondentie is beschikbaar maar nog niet gelakt
Documenten kunnen niet als intern beraad worden aangemerkt.
Gelet op de aard van de documenten is een zienswijze van de No nodig
Dit kan niet binnen een paar dagen worden opgeleverd.
Het rapport en de kabinetsreactie is al openbaar

Vraag 25
Is er in de CAF 11-zaak onrechtmatig en onwettig gehandeld ten aanzien van het selecteren op basis van tweede nationaliteit? Zo ja, vanaf wanneer was u hiervan op de hoogte?
Antwoord 25
De Autoriteit Persoonsgegevens is een onderzoek gestart, gericht op de verwerking van gegevens omtrent tweede nationaliteit in het systeem van Toeslagen en/of in het kader van de controle op de kinderopvangtoeslag. Ook de ADR en de Adviescommissie betrekken dit bij hun onderzoek. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 26
Is er in de periode 2013 tot heden ook door andere afdelingen binnen de Belastingdienst onrechtmatig en onwettig gehandeld ten aanzien van het gebruik van de tweede nationaliteit? Zo ja, op welke afdelingen en hoe vaak?
Antwoord 26

Uit de gevraagde informatie naar aanleiding van de onderzoeken van de Adviescommissie, de ADR en het Wob-verzoek zijn signalen ten aanzien van het bredere gebruik van (tweede) nationaliteit naar boven gekomen zoals verwoord in mijn brief van 15 november. Deze signalen zijn ook gedeeld met de Autoriteit Persoonsgegevens. Ik wacht de conclusie van de AP af en zal uw Kamer daar over informeren. Daarnaast zijn maatregelen genomen zoals het niet meer toestaan van gebruik van de tweede nationaliteit, behoudens expliciet geregeld in de wet, ten behoeve van de handhavingstaak van de Belastingdienst.

Vraag 27

Hoeveel andere dossiers zijn er nog, waarin, zoals bij CAF 11, sprake is van onterechte niet-toekenning, opschorting of terugvordering van kinderopvangtoeslagen, of andere toeslagen? Indien u dit nu nog niet weet, op welk tijdstip kunt u dit wel weten? Hoeveel tijd kost het om de volledige Afdeling Toeslagen binnenstebuiten te keren op zoek naar alle toeslagdossiers?

Antwoord 27

Er zijn 170 CAF-zaken bij Toeslagen in beeld. De ADR doet momenteel onderzoek naar de vergelijkbaarheid van deze CAF-zaken met de handelwijze van CAF 11. Naar verwachting rapporteert de ADR eind dit jaar over zijn onderzoeksresultaten. Na het uitbrengen van het onderzoeksrapport wordt u verder geïnformeerd. Daarnaast neem ik de ouders uit het Zwartboek van de SP en degene die zich recent hebben gemeld bij de Belastingdienst hierin mee.

Vraag 28

Op welke manier worden de gastouderbureaus en kinderorganisaties meegenomen in de compensatieregeling van de commissie-Donner? Krijgen zij ook compensatie? Bent u bereid hierover in overleg te treden met het bureau EXDADIM in Eindhoven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 28

De compensatieregeling is voor gedupeerde ouders, niet voor gastouderbureaus of kinderopvangorganisaties.

Voor de beoordeling van en eventuele oplossing voor mogelijke schade die gastouders, gastouderbureaus en kinderopvangorganisaties geleden hebben, wacht ik eerst de rapporten van de ADR en Adviescommissie af.

OF

Indien de onderzoeken van de ADR en de Adviescommissie daar aanleiding toe geven zal gekeken kunnen worden naar mogelijke schade die gastouders, gastouderbureaus en kinderorganisaties geleden hebben. Daarnaast vraagt u naar een lopende civiele procedure. Zolang de procedure loopt, doe ik daarover geen inhoudelijke mededelingen.

Vraag 29

Bent u bereid om het goede niet de vijand te laten zijn van het betere? Bent u bereid zo spoedig mogelijk een wetswijziging van de wet Awir voor te bereiden om algehele nihilstellingen niet meer te laten plaatsvinden bij een gedeeltelijk onjuiste toekenning? Oftewel dat alleen terugbetaald hoeft te worden, wat er te veel is ontvangen? Vindt u dit ook een logische benadering?

Antwoord 29

Zoals ik uw Kamer eerder heb toegezegd, en geïnformeerd in mijn laatste brief van 15 november jl., ben ik samen met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan het onderzoeken hoe tot een meer proportionele benadering bij het vaststellen en terugvorderen van de kinderopvangtoeslag gekomen kan worden. Het onderzoek naar de mogelijkheden hiertoe was al in gang gezet en de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zullen hierbij worden betrokken. Zonder vooruit te willen lopen op de uitkomsten kan dit het benodigde maatwerk bieden bij hoge terugvorderingen. Met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil ik zo spoedig mogelijk de juiste stappen zetten om proportionaliteit in het stelsel door te voeren. Dit betreft, waar nodig, ook aanpassingen in wetgeving.

Vraag 30

Klopt het dat de EDP-auditors bij het doorzoeken van de Q-schijf van de FIOD geen nieuwe relevante documenten hebben getroffen, zoals blijkt uit het verslag dat is vrijgegeven in de Wob? Hoe verklaart u dat deze mailwisseling uit september 2015 tussen bezwaarbehandelaars van Toeslagen op de FIOD-schijf stond? Was dit document - waaruit bleek dat de rechtmatigheid in deze zaak al in 2015 was aangetoond - al eerder in beeld? Wanneer bent u voor het eerst over dit document geïnformeerd?

Antwoord 30

De EDP-auditors hebben in juni 2019 de documenten op de Q-schijf van de FIOD geïnventariseerd en vergeleken met de reeds in najaar 2018 in beeld gebrachte documenten. Daarbij kwamen 111 documenten naar voren waarvan de documentnaam (licht) afweek van de documentnaam in de reeds eerder onderzochte mappen op de Q-schijf. Deze documenten zijn inhoudelijk beoordeeld, waarbij is nagegaan of de informatieverstrekking aan de Tweede Kamer volledig was en of het dossier in de lopende CAF-zaken volledig was. Na afloop van deze beoordeling is de Kamer op 2 juli jl. geïnformeerd over de uitkomsten en zijn 5 extra documenten vertrouwelijk verstrekt.[6] De mailwisseling uit 2015 was het vierde document, een mail tussen behandelaars van de bezwaarschriften bij toeslagen. Ik ben in de voorbereiding op het uitkomen van de kamerbrief geïnformeerd over dit document. Het is niet te achterhalen waarom dit document alleen op de Q-schijf van de FIOD is geplaatst en niet aanwezig was op een van de andere Q-schijven van Toeslagen. Dit is voor mij een voorbeeld van het ontoereikende informatiebeheer bij Toeslagen, waar ik u meerdere keren over heb geïnformeerd.

Vraag 31

Wilt u de Kamer alsnog een afschrift doen toekomen van de onderliggende versies 0.1 en 0.2 van de Casusbeschrijving Hawaï 0.9? Klopt het dat het ongedateerde GOB-rapport van bevindingen uit 2011 in 2013 is opgevraagd door B/T? Kunt u alsnog toelichten waarom informatie gepostdateerd is? Is hier sprake van valsheid in geschrifte? Zo nee, waarom niet?

[6] Kamerstukken II, 2018/19, 31066, nr. 498.

Antwoord 31

Zoals ik in mijn brief van 22 november jl. heb aangegeven acht ik het van groot belang dat ambtenaren met mij en onderling vrij van gedachten moeten kunnen wisselen zodat tot een zorgvuldige belangenafweging kan worden gekomen.[7] Stukken ten behoeve van intern beraad worden om die reden geen onderdeel worden gemaakt van het debat met de Kamer. Ik verwijs in dit kader ook naar de brief van de Minister van BZK van 18 november 2019.[8] De onderhanden werkversies van de Casusbeschrijving Hawaï 0.9 vallen zoals eerder aangegeven intern beraad en worden om dezelfde bovenstaande regel geen onderdeel gemaakt van het debat met uw Kamer. Het ongedateerde GOB-rapport van bevindingen uit 2011 is per e-mail van de GGD in april 2011 ontvangen. Informatie is niet gepostdateerd. Zoals ik ook eerder heb aangegeven in antwoord 46 bij mijn brief van 28 juni jl. zijn de signalen uit 2011 per abuis als signalen uit 2013 opgenomen in de casusbeschrijving Hawaï.[9] Alleen het jaartal is foutief weergegeven, de inhoudelijke informatie is overgenomen uit de signalen die in 2011 zijn ontvangen.

Vraag 32

De commissie-Donner geeft in haar interim-advies onder 2.1.4 aan dat er onzorgvuldig is omgegaan met bewijsstukken: "Tijdens inscannen en opslaan zijn echter fouten gemaakt, waardoor stukken ontbraken of onvolledig waren in het systeem". Nadien worden voorbeelden genoemd als rekeningen die niet betaald zijn, ontbrekend bewijs van betaling, ontbrekende handtekeningen, wat zou leiden tot vermindering of afwijzing van de toeslag. Is dit niet een logisch gevolg van de fouten die gemaakt zijn door de dienst tijdens het inscannen en opslaan?

Antwoord 32

In 2014 is Toeslagen gestart met een nieuw proces waarbij burgers werden verzocht aan de balie van een belastingkantoor hun bewijsstukken te overhandigen. De beginfase van dit proces viel samen met CAF 11. De betrokken burgers hebben last ondervonden van de opstartfouten aan de balie. Wanneer het inscannen en/of digitaal opslaan van de bewijsstukken niet correct verliep, werden burgers soms meerdere keren gevraagd naar de balie te komen om opnieuw hun stukken te laten scannen. In de weken na ontvangst van de stukken, werden deze binnen Toeslagen beoordeeld op juistheid en volledigheid. De onregelmatigheden die bij de beoordeling werden aangetroffen, betroffen elementen waardoor niet geheel voldaan werd aan de eisen die de Wet kinderopvang stelt. Voorbeelden hiervan zijn door de Adviescommissie beschreven. Het valt niet uit te sluiten dat enkele van deze voorbeelden ook veroorzaakt zijn door fouten in het inscanproces. De Adviescommissie heeft geadviseerd dat onder meer het ontbreken van een of meer betaalbewijzen niet in de weg staat aan het toekennen van een compensatie. Dit advies wordt opgevolgd.

Vraag 33

[7] Kamerstukken II, 2019/20, 31 066, nr. 544.
[8] Kamerstukken II, 2018/19, 28 362, nr. 23.
[9] Kamerstukken II, 2019/20, 31 066, nr. 517.

In de slotfase van het interim-advies is een schets van de beoogde compensatieregeling door enkele ambtenaren van Toeslagen op uitvoerbaarheid getest. Kan deze schets aan de Kamer worden toegezonden?

Antwoord 33

In het instellingsbesluit staat dat de Adviescommissie haar eigen werkwijze bepaalt.[10] Onder verantwoordelijkheid van de Adviescommissie is een schets van de compensatieregeling door enkele ambtenaren op uitvoerbaarheid getest. De betreffende ambtenaren hebben in dit verband een geheimhoudingsverplichting getekend om daar alleen met de Adviescommissie over te communiceren, en niet intern binnen mijn ministerie. Als onderdeel van de procedure hebben zij na afloop van de test alle informatie overgedragen aan de Adviescommissie. Deze ambtenaren beschikken daarom niet over de gevraagde informatie.

Vraag 34

Naast de vraagouders in kwestie is ook sprake van het duperen van gastouders. Gastouders zijn soms de bijstand in gegaan omdat deze geen inkomen meer hadden. Is excuus aangeboden aan de gastouders? Is de Belastingdienst bekend of gastouders een bijstandsuitkering hebben moeten aanvragen door de stopzetting van de toeslag? Wat heeft Belastingdienst naar aanleiding daarvan gedaan?

Antwoord 34

Zie hiervoor het antwoord op vraag 28.

Vraag 35

In het rapport wordt duidelijk dat het gastouderbureau dat de procedure in eerste aanleg verloren heeft, nu in hoger beroep gaat. Worden er nu gesprekken gevoerd met dit gastouderbureau? Is excuus aangeboden aan het gastouderbureau?

Antwoord 35

U vraagt naar een lopende civiele procedure. Zolang de procedure loopt, doe ik daarover geen inhoudelijke mededelingen.

Vraag 36

Hoeveel ouders hebben een rechtszaak aangespannen vanwege de kinderopvangtoeslag? Wat was daarbij de uitkomst?

Antwoord 36

[10] Staatscourant 2019 nr. 40595.

In onderstaande tabel treft u een overzicht van alle uitspraken waarbij de kinderopvangtoeslag in geding was tot heden. Hierbij is er een onderscheid gemaakt naar de uitspraak van rechtbanken en de Raad van State. Hierbij geldt dat de zaken bij de rechtbanken altijd aanhangig gemaakt zijn door toeslaggerechtigden. De zaken bij de Raad van State kunnen ook door de Belastingdienst aanhangig gemaakt zijn. Een uitsplitsing hiervan is niet beschikbaar. Ter toelichting; een zaaknummer kan meerdere jaren en middelen bevatten, maar in het systeem kan maar één uitspraak ingevoerd worden. Voorbeeld: Beroep/zaaknummer over 2009 en 2010, 2009 is niet-ontvankelijk en 2010 is ongegrond dan wordt ongegrond genoteerd want dit is de meest zwaarwegende.

Tabel Overzicht alle uitspraken rechtbanken en Raad van State kinderopvangtoeslag tot heden

Uitspraak/actie	recht-banken	Raad van State	Totaal	Uitleg
Ander bestuursorgaan	9	0	9	Ten onrechte bij B/T terechtgekomen. Teruggestuurd naar RB.
Andere rechtbank	106	0	106	Beroep bij verkeerde RB. Beroep wordt doorgestuurd naar de correcte RB. En krijgt daarmee een nieuw zaaknummer en de onjuiste wordt dan afgesloten.
Doorgestuurd	525	0	525	Beroep doorgestuurd naar een ander dienstonderdeel.
Gedeeltelijk gegrond	56	17	73	Een deel van de beroepsgronden wordt gegrond verklaard en een deel niet.
Gegrond	1.126	273	1.399	Alle beroepsgronden gegrond verklaard.
Gegrond en zelf voorzien	69	4	73	Meestal bij een gegrond beroep moet B/T een nieuw besluit nemen. Soms kan de rechtbank het zelf, dan is dat Gegrond en zelf voorzien.
Gegrond met instandhouding rechtsgevolgen	657	23	680	Betrokkene krijgt op formeel punt gelijk maar op materieel punt niet. Hoogte toeslag veranderd niet.
Ingetrokken	4.080	388	4.468	Betrokkene trekt beroep in. Bij hoger beroep ook mogelijk door B/T.[11]
Niet procederen	131	2	133	Beroep is eigenlijk een bezwaar, op verzoek van RB neemt B/T de behandeling over. Procedure administratief dicht geboekt.
Niet ontvankelijk	1.978	213	2.191	Beroep wordt niet inhoudelijk behandeld want er is niet aan alle formele vereisten voldaan. (griffierecht niet betaald, geen gronden, te laat beroep)
Nieuwe procedure	73	0	73	Hetzelfde als bij 'niet procederen'. Procedure administratief dichtgeboekt.
Ongegrond	4.374	924	5.298	Alle beroepsgronden ongegrond verklaard.
Rechtbank verklaard zich onbevoegd	20	6	26	RB of RvS is niet de bevoegde instantie.
Rechtbank wijst het verzoek af	28	3	31	Afwijzing van een verzoek zoals voorlopige voorziening, beroep fictieve weigering en verzoek herziening uitspraak.
Totaal uitspraak	**13.232**	**1.853**	**15.085**	
Uitspraak onbekend	229	59	288	

Vraag 37

Kunt u een overzicht geven van alle juridische/rechterlijke uitspraken omtrent kinderopvangtoeslag sinds 2010?

[11] Intrekken van beroep door betrokkene kan ook het gevolg zijn van het toch (gedeeltelijk) toekennen van het eerder afgewezen bezwaar. De betrokkene dient dan zelf het beroep in te trekken. Er zijn geen cijfers voorhanden in hoeveel gevallen dit optrad.

Antwoord 37

In de bijlage treft u een (ongepersonaliseerd) overzicht op volgorde van datum indiening van alle rechtszaken vanaf 2010 waarbij de kinderopvangtoeslag een rol speelde. Hierin zijn uitspraken van rechtbanken en Raad van State opgenomen.

Vraag 38

Op basis van welke feiten werd er in 2012 nagedacht over soepelere wet- en regelgeving (zie pagina 16, Kamerstuk 31066, nr. 538)?

Antwoord 38

In de stukken wordt niet over feiten gesproken maar argumenten. De destijds gebruikte argumenten om na te denken over soepelere wetgeving waren:

- dat massaal terugvorderen over meerdere jaren van toeslagen die al definitief zijn toegekend, maatschappelijk en publicitair enorme gevolgen zou kunnen hebben vanwege de mogelijk grote bedragen (zoals ter hoogte van een modaal jaarsalaris moeten terugbetalen van de hele toeslag),
- het naar verwachting grote aantal vraagouders die gebruik heeft gemaakt van de toen in beeld zijnde constructies via gastouderbureaus,
- de vraag of al deze ouders zich bewust waren van het feit dat dergelijke constructies tegen de wet indruisten danwel zich niet bewust waren van de consequentie dat alle ontvangen toeslagen moesten worden terugbetaald.

Vraag 39

Zijn er notities en argumenten vindbaar die aangeven waarom die versoepeling uiteindelijk geen doorgang heeft gevonden?

Antwoord 39

Na een voor de toeslaggerechtigde ongunstige uitspraak van de Raad van State op 19 december 2012 is besloten om in lijn met de uitspraak van de Raad van State de wet te volgen en daarmee de terugvordering van kinderopvangtoeslag niet te beperken tot de hoogte van de eigen bijdrage[12].

Vraag 40

Zijn er destijds inhoudelijke notities gemaakt waarin voorstellen zijn gemaakt om de wet- en regelgeving te versoepelen?

Antwoord 40

[12] ECLI:NL:RVS:2012:BY6772

Ja, dat is voorzover nagegaan kan worden gebeurd eind 2012 en eind 2014. Zie hierover ook de antwoorden op vraag 3 en 39.

Vraag 41

Klopt het dat de CAF-teams en werkwijze in 2016 zijn stopgezet? Kunt u aangeven wie besloot om dit te doen en om welke reden? En kunt u aangeven of de toenmalige staatssecretaris toen op de hoogte is gesteld van het stopzetten van deze werkwijze?

Antwoord 41

Medio 2016 heeft Toeslagen de werkwijze beëindigd waarbij in CAF-zaken lopende toeslagen werden stopgezet, voordat de bewijsstukken van de betreffende burgers waren gecontroleerd. Het is niet goed te achterhalen waarom deze werkwijze is beëindigd. Er is geen MT-besluit bij Toeslagen aanwezig. Wel geven medewerkers aan dat er in 2016 meerdere factoren een rol speelden bij het wijzigen van de werkwijze, zoals:

- Er zou een nieuwe functionaliteit aan het Toeslagensysteem (TVS) worden toegevoegd, waarmee het opschorten van uitbetalingen mogelijk werd gemaakt. Deze functionaliteit is echter niet tot uitvoering gekomen,
- in 2016 werd binnen Toeslagen gesproken over manieren om de balans tussen fraudebestrijding en dienstverlening te verbeteren. Hierbij werd de wijze van stopzetting van lopende toeslagen als minder gepast ervaren.

Vanaf juli 2016 is in het opdrachtformulier bij CAF-zaken de stopzetting van lopende toeslagen niet meer opgenomen. Medewerkers van Toeslagen melden dat zij deze daarom ook niet meer toepasten.

Vraag 42 DJZ/FJZ

Kunt u de memo's in de Wob-stukken over de informatie, die de staatssecretarissen en de SG hadden, helemaal openbaar maken, aangezien de omschrijving 'reeds bekend' ook geen weigergrond is in de Wob en het voor de politieke oordeelsvorming van groot belang is om te weten van welke zaken de bewindspersonen op de hoogte gesteld zijn?

Antwoord 42

In mijn brief van 22 november jl. heb ik aangegeven dat informatie reeds in een andere, voor de verzoeker gemakkelijk toegankelijke vorm voor het publiek beschikbaar is conform artikel 7, tweede lid onder b van de Wob, niet nogmaals openbaar gemaakt wordt. Om de grote hoeveelheid informatie overzichtelijk aan uw Kamer te presenteren en onduidelijkheden weg te nemen over de volledigheid van de informatie heb ik u bij brief van 22 november jl. digitaal de inventarislijst inclusief alle relevante weblinks doen toekomen waarop de vindplaats van deze documenten is te vinden.

Vraag 43

Klopt het dat u eerder bent geïnformeerd over andere CAF-zaken, terwijl u meermalen zei dat u geen signalen had dat er in andere zaken iets mis was? Op welke momenten bent u daarover geïnformeerd? Klopt het dat ambtenaren u hebben gewaarschuwd voor 'precedentwerking'?

Antwoord 43

Tijdens het debat van 21 maart jl. heb ik reeds, hoewel ik toen zelf nog geen signalen had, aan uw Kamer toegezegd aan de ADR te vragen te onderzoeken of de gewraakte aanpak die in de CAF 11 zaak is gehanteerd verder nog is toegepast. In de aanloop naar mijn brief van 29 mei jl. (instelling Adviescommissie) en mijn brief van 11 juni jl. heb ik geconstateerd dat de problemen groter waren dan alleen CAF 11.[13] In het debat op 4 juli jl. heb ik aangegeven dat ik niet kan uitsluiten dat er meer zaken zijn waar hetzelfde is gebeurd.

Vraag 44

Welke interne signalen hebben de directeur toeslagen, de DG Belastingdienst en u of uw voorganger gehad dat er problemen waren bij CAF 11 (o.a. rechtmatigheid). Wanneer hebben zij deze signalen gehad? Kunt u deze vraag per ontvangen signaal behandelen?

Antwoord 44

Dit is onderdeel van een onderzoeksvraag aan de ADR: "Wanneer wist de ambtelijke en politieke top van het onrechtmatig handelen en andere problemen?". Dit wordt onderzocht op basis van verifieerbare informatie van de Belastingdienst.

Vraag 45 UHB

Hoe kunt u de cultuur van de Belastingdienst weer veranderen en rechtmatigheid vooropzetten als u de klokkenluider bijna ontslagen had en geen van de mensen die betrokken is geweest bij CAF 11 een sanctie gehad heeft?

Antwoord 45

Verandering van de cultuur is een langjarig traject. Hierbij wordt gestreefd naar het creëren van een open en veilig klimaat. Een klimaat waar dilemma's worden besproken en wordt gereflecteerd op wat beter kan, waar fouten mogen worden gemaakt, die fouten op het juiste niveau worden gemeld, en nadrukkelijk van fouten wordt geleerd. In mijn brief van 20 september jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over de invulling van het externe onderzoek naar de cultuur van de Belastingdienst.[14] In mijn brief van 15 november jl. gaf ik aan dat ik in lijn met de deelvraag over 'menselijke maat', een onderzoeksbureau heb gevraagd om te kijken naar de huidige en gewenste cultuur bij de Belastingdienst en dus ook bij Toeslagen. In afwachting van dat onderzoek is de Belastingdienst aan de slag met het cultuurprogramma, waarbij ook binnen Toeslagen indringend

[13] Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 487 resp. 490.
[14] Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 529.

met medewerkers en leidinggevenden zal worden gesproken over, en gereflecteerd op, het gewenste gedrag. In deze gesprekken zal de komende periode ook stilgestaan worden bij de uitkomsten van het deelrapport van de Adviescommissie, vanuit de vraag hoe institutionele vooringenomenheid (eerder) herkend, (beter) bespreekbaar en tegengegaan kan worden. Daarmee stimuleer ik bewustwording, het aangaan van het gesprek, de ontwikkeling van het gewenste gedrag en de sturing daarop. Ik hecht eraan dat de dienst daarbij op een gepaste manier omgaat met signalen van medewerkers, zoals ik ook in de brief van 31 oktober jl. over klokkenluiders aan uw Kamer heb laten weten.[15] Deze veranderingen in de cultuur acht ik noodzakelijk om herhaling van vooringenomen handelen, respectievelijk institutionele vooringenomenheid, in de toekomst uit te sluiten.

Vraag 46

Welke ambtsmisdrijven zijn er gepleegd door de Belastingdienst?

Antwoord 46

Zie het antwoord op vraag 10.

Vraag 47

Heeft de Landsadvocaat altijd de waarheid verteld bij de CAF-zaken in de rechtszaal? Welke aanwijzingen heeft u dat dit niet het geval was?

Antwoord 47

Ik heb geen aanwijzingen dat bewust een onjuiste voorstelling van zaken is gegeven op basis van de beschikbare stukken in het dossier.

Vraag 48

Bent u bereid het OM te vragen om onderzoek te doen naar mogelijke ambtsmisdrijven bij de Belastingdienst, nu vaststaat dat er onrechtmatig gehandeld is?

Antwoord 48

Over individuele gevallen kan ik geen mededelingen doen. Ik heb mij laten informeren over het handelingsperspectief dat de werkgever heeft om individuele ambtenaren te kunnen aanspreken. Daaronder ook te verstaan de acties en maatregelen die de werkgever kan treffen binnen en buiten de arbeidsverhouding. De werkgever neemt elk signaal serieus en beoordeelt iedere situatie op zijn eigen merities.

Vraag 49

Wanneer wist u dat er onrechtmatig gehandeld is? Welke acties hebt u toen ondernomen?

[15] Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 534.

Antwoord 49

In het debat met uw Kamer van 4 juli jl. is aan de orde gekomen dat de wijze van stopzetten van lopende toeslagvoorschotten in de CAF 11-zaak onrechtmatig is. De Adviescommissie en de ADR heb ik daarom gevraagd breder te kijken naar de rechtmatigheid van het handelen van Toeslagen. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 50

Kunt u aangeven wat er over CAF 11 en CAF-zaken stond in het overdrachtsdossier?

Antwoord 50

Er staat niets over CAF 11 of overige CAF-zaken vermeld in het overdrachtsdossier. Bij de overdracht is het onderwerp toeslagen op abstract niveau beschreven. Er wordt in algemene zin benoemd dat de Nationale ombudsman aandacht blijft vragen voor burgers die in de knel komen als gevolg van hoge terugvorderingen. Er is geen concrete verwijzing naar het rapport "Geen powerplay maar fair play" opgenomen.

Vraag 51

Welke overleggen hebt u met uw voorganger gepleegd over CAF en CAF 11-zaken?

Antwoord 51

Er hebben geen specifieke overleggen tussen mijn ambtsvoorganger en mij plaatsgevonden over CAF en CAF 11-zaken. Wel is het uiteraard zo dat ik met enige regelmaat mijn medebewindspersonen over dit onderwerp informeer.

Ministerie van Financiën

TER BESPREKING
Aan
de staatssecretaris

Directoraat-Generaal Belastingdienst

Inlichtingen
Michiel van den Hauten

Datum
28 november 2019

Notitienummer
2019-0000199438

Van
Directeur-generaal Belastingdienst

Bijlagen

notitie

Kamervragen CAF 22 nov 2019

Aanleiding

Bijgaand treft u de set concept antwoorden op de 51 vragen van de Tweede Kamer in verband met het plenaire debat CAF.

Kern

- De te bespreken antwoorden zijn in de set aangegeeld. Het gaat om:
  A. Vraag 3; notities/memo's binnen Fin en tussen Fin en SZW eind 2013, begin 2014 (antwoord is met ambtelijk SZW afgestemd),
  B. Vraag 5; passage over opzet grove schuld,
  C. Vraag 8; brief aan AP wordt (nog) niet gedeeld,
  D. Vraag 9 en 17; landsadvocaat had indertijd niet alle stukken,
  E. Vraag 10, 11, 14 en 46; individuele (strafbare) handelingen medewerkers,
  F. Vraag 13; systeemfout,
  G. Vraag 15; uitbetaling opschorten,
  H. Vraag 16; U niet juist geïnformeerd,
  I. Vraag 20; onrechtmatig handelen buiten Toeslagen,
  J. Vraag 22; ontbreken Wob-stukken,
  K. Vraag 24; (niet) verzenden stukken gestuurd aan No,
  L. Vraag 26; 2e nationaliteit bij andere afdelingen dan Toeslagen,
  M. Vraag 28 en 34; wat te doen met gastouder(bureau)s en kinderopvangcentra,
  N. Vraag 38; parafrasering interne notities uit 2012,
  O. Vraag 43; u geïnformeerd over andere zaken?
  P. Vraag 44; onderzoek ADR wie wist wat?

- Tussen 1 januari 2014 en 31 december 2018 heeft in elk geval in 410.000 gevallen, die een te corrigeren bedrag van circa €31 miljoen vertegenwoordigen, ten onrechte geen ambtshalve verlaging van de kosten voor vervolging plaatsgevonden. Onder deze posten zitten voor zover we nu kunnen zien 6 CAF-li gevallen, 214 gevallen CAF overig en 392 gevallen CAF Opzet en grove schuld. In 2020 is er naar verwachting voldoende ruimte om de terugbetaling binnen begroting IX, artikel 1 op te vangen.
- U kondigt in de brief aan dat u voornemens bent een meldpunt in te richten waar interne signalen worden opgepakt en beoordeeld. De kosten voor dit meldpunt worden gedekt op artikel 1.
- U kondigt in de brief aan dat u door een externe commissie een onderzoek laat uitvoeren naar de verbetering van de rechtsbescherming. De kosten voor deze externe commissie worden gedekt op artikel 1.

Wat is er gebeurd rondom toeslagen?

Belastingdienst

- Fraude-gerelateerd
- CAF11-gerelateerd
- Overig
- Kamerstukken

1. **2005** start stelsel
2. **16-10-2009** IBO concludeert: vereenvoudigingen mogelijk, desondanks zijn de omvang en de complexiteit van het stelsel sindsdien eerder toe- dan afgenomen.
3. **2009** 10.2.g
4. **2011** 't Paddestoeltje — R1 14-10-2010
5. **09-2014 - 11-2014** beoordeling aangeleverd bewijs
6. **04-2011** GGD regio Rijnmond geeft signaal aan TSL over gastouders behorend bij 10.2.e CAF 11
7. **17-08-2011** RvS bevestigt: geen onderzoekplicht maar afgaan op de verstrekte informatie
8. **06-2014 - 09-2014** Informatie opvragen bij alle CAF 11 ouders en stopzetten lopende KOT
9. **09-2014 - 11-2014** definitief stoppen KOT na beoordeling bewijs of no-show
10. **02-2015** Weging onderzoeksresultaten: geen fraudecasus CAF11 gastouderbureau
11. **06-2014** Overdracht behandeling CAF11 vraagouders van CAF team naar TSL
12. **2012** GGD-Rapport
13. **15-04-2015** Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit
14. **21-04-2015** Misbruik en oneigenlijk gebruik belastingen, sociale zekerheid en subsidies (SZW/FIN)
15. **2016** beëindigen werkwijze stopzetting zoals bij CAF11
16. **06-2014** Informatie over overname gastouderbureau
17. **05-2014** Onderzoek bij gastouderbureau (acht dossiers vraagouders)
18. **04-10-2012** Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving
19. **08-06-2016** RvS bevestigt: alles of niets volgt uit AWIR
20. **08-03-2017** RvS oordeelt: stopzetten was onjuist — R2 14-03-2017
21. **09-08-2017** Ombudsman veroordeelt CAF11 aanpak
22. **01-2014** verscherpte handhaving bij TSL
23. **2013** GGD-Rapport — R1 05-11-2012
24. **04-05-2013** Brief systeemfraude met toeslagen — R2 05-11-2012
25. **16-02-2018** Beantwoording vragen 'Geen powerplay maar fair play'
26. **11-09-2018** CAF11-casus 'Geen power-play, maar fair play'
27. **11-10-2018** Brief achterhouden documenten CAF11
28. **21-03-2019** Debat over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen
29. **2014** GGD-signalen over gastouderbureau
30. **04-2019** Uitspraak Raad van State afronding
31. **15-01-2014** Debat over Bulgarenfraude
32. **10-05-2013** Brief bestrijding fraude toeslagen
33. **11-06-2019** Gesprekken met ouders
34. **mei 2013** start fraude coördinator bij TSL
35. **11-06-2019** Beantwoording feitelijke vragen
36. **13-01-2014** Beantwoording resultaten aanpak fraude (o.a. de 'Bulgarenfraude')
37. **05-2013** startCAF-team en instellen MT Fraude bij BD
38. **13-06-2019** Brief signalen GGD
39. **06-2013** Instellen MCF
40. **11-06-2019** Brief oplossing ouders KOT
41. **20-12-2013** Misbruik en oneigenlijk gebruik op het gebied van belastingen, sociale zekerheid en subsidies (JenV)
42. **28-06-2019** Beantwoording oplossing ouders in CAF11-zaak'
43. **02-07-2019** Brief Q-schijf 'FIOD-CAF'
44. **17-09-2013** Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit
45. **04-07-2019** Debat over stopzetten KOT
46. **03-07-2019** Beantwoording kamervragen
47. **09-07-2019** Aanbieding ADR opdracht CAF-zaken van Toeslagen
48. **12-07-2019** Reactie omvang illegaal handelen Belastingdienst toeslagenfraude
49. **12-07-2019** Instelling adviescie uitvoering TSL (Donner)
50. **23-08-2019** Kamerbrief uitspraak rechtbank Rotterdam inzake KOT
51. **27-08-2019** Kamerbrief Uitstelbrief Kamervragen over CAF11
52. **28-08-2019** zwartboek SP
53. **13-09-2019** Kamerstuk 31066 nr. 521
54. **23-10-2019** Uitspraak Raad van State maatwerk
55. **31-10-2019** Brief bescherming klokkenluiders
56. **11-11-2019** Deelrapport 1 IBO TSL
57. **15-11-2019** Oplossing CAF11-ouders en voorkomen herhaling
58. **14-11-2019** Publicatie interim-advies Donner
59. **27-11-2019** Evaluaties CAF11
60. **28-11-2019** Beantwoording Kamervragen
61. **04-12-2019** Debat stopzetten KOT
62. **12-2019** Kamerstuk praktische rechtsbescherming
63. **12-2019** Publicatie Donner 2
64. **12-2019** Publicatie ADR-onderzoek
65. **2013** De 10.2.g
66. **11-2013** Aanvullende onderzoeken bij zestien gastouders CAF11

2014-2015: Na beoordeling bewijsstukken: definitieve stopzetting of toekenning

2014-2015: Bij stopzettingsbeschikking onvoldoende bewijsstukken: Toeslagen maakt onvoldoende helder wat ontbreekt

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Tweede Kamer
De Voorzitter van de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Directoraat-Generaal Belastingdienst
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

www.minfin.nl

Ons kenmerk

Uw brief (kenmerk)

Datum	21 november 2019
Betreft	Verzoek om feitenrelaas van vaste commissie voor Financiën van 19 november 2019 in het kader van de CAF-zaak

Geachte Voorzitter,

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Financiën van 19 november jl. heeft de commissie mij in het kader van de CAF 11-zaak verzocht om uiterlijk 29 november een feitenrelaas aan uw Kamer te sturen. Dit verzoek vloeit voort uit de aangenomen motie Omtzigt c.s. (35302, nr. 21) waarin is verzocht om in een feitenrelaas onder andere op te nemen wie wanneer welk besluit in CAF-gerelateerde zaken genomen heeft en op basis van welke informatie, en welke handelingen onrechtmatig waren. Daarnaast heeft de vaste commissie voor Financiën in de procedurevergadering van 20 november 2019 onder meer gesproken over mijn toezeggingen van 4 november jl. om dwanginvorderingsmaatregelen op te schorten (de 'pauzeknop'). Deze toezeggingen gelden voor twee groepen, namelijk (1) toeslaggerechtigden die in het verleden een opzet/grove schuld-kwalificatie hebben gekregen en (2) toeslaggerechtigden die zijn betrokken bij de overige CAF-zaken. Uw commissie heeft signalen ontvangen dat er nog steeds toeslagen worden verrekend en verzoekt mij deze verrekening per ommegaande te stoppen.

In deze brief treft u ook – zoals door uw kamer gevraagd - een eerste reactie aan op de brief van de heer [redacted] Ik maak gebruik van de uitnodiging van de heer [redacted] om met hem in gesprek te gaan. Ik zal op een later moment met een meer uitgebreide reactie komen.

Leeswijzer
In deze brief ga ik in op de bovenstaande punten en informeer ik uw kamer tevens over de volgende onderwerpen
A. Gevraagde feitenrelaas
B. Toezeggingen pauzering dwanginvordering
C. Stand van zaken voorstel praktische rechtsbescherming (uitspraken Raad van State)
D. Overig

A. Gevraagde feitenrelaas
De Adviescommissie uitvoering toeslagen (hierna: Adviescommissie) heeft in paragraaf 1.3 van haar interim-advies van 14 november jl. aangegeven zich een beeld te hebben gevormd van het feitencomplex, de dossiers en processen in de

CAF 11-zaak.[1] In hoofdstuk 2 wordt dit door de Adviescommissie uitgewerkt in een feitelijke beschrijving van de CAF 11-zaak en de Adviescommissie gaat daarbij in op de besluitvorming, bevindingen en afloop van de CAF 11-zaak. De Adviescommissie gaat daarbij ook in op de oprichting van het Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) en de wijze waarop in een van de eerste onderzoeken in dat kader (CAF 11) is geopereerd. Dit rapport is door mij op 14 november jl. met uw Kamer gedeeld.

Aanvullend heb ik uw Kamer in mijn brief van 15 november jl. geïnformeerd over de aanvullende inzichten en detaillering op basis van alle beschikbaar gekomen informatie naar aanleiding van het rapport van de Adviescommissie en de opgevraagde informatie door de ADR, uw Kamer en het Wob-verzoek. Met deze brief heb ik uw Kamer ook de documenten gestuurd die ook onderdeel waren van het omvangrijk Wob-verzoek dat ik gelijktijdig in behandeling had. De Adviescommissie heeft hier voor haar feitelijke beschrijving overigens ook stukken van opgevraagd. In mijn brief van 22 november jl. heb ik op uw verzoek nadere toelichting gegeven op de verstrekte stukken.

Uw verzoek om een feitenrelaas vraagt ook om de duiding wie wanneer op welk besluit in CAF-gerelateerde zaken genomen heeft en op basis van welke informatie, en welke handelingen onrechtmatig waren. De Adviescommissie zegt hierover: *"De vooringenomen wijze van het CAF 11-onderzoek en de besluitvorming blijkt niet uit één of enkele handelingen of besluiten. Met uitzondering van de zachte stopzetting van de KOT 2014, waren alle stappen die werden gezet en besluiten die werden genomen in het onderzoek op zichzelf beschouwd niet onregelmatig. De vooringenomen handelwijze ligt besloten in de cumulatie van vele, kleine voor de betrokken ouders nadelige stappen, handelingen en beslissingen die werden ingegeven door de veronderstelling dat er sprake was van vermoedelijke fraudeurs. Dat begon in wezen al met de beslissing om, nog voor men de daarvoor relevante informatie had opgevraagd, te besluiten om alle voorschotbetalingen met betrekking tot KOT 2014 stop te zetten. Niet het feit dat die stopzetting in strijd was met de daarvoor geldende bepalingen, maar het feit dat daartoe besloten werd voor vrijwel alle CAF 11-ouders die KOT 2014 ontvingen, hoewel maar bij een beperkt aantal daarvan onregelmatigheden waren gebleken, getuigt van vooringenomenheid. Ouders kregen ook niet de gelegenheid om te corrigeren."*

In het verlengde van de constatering van de adviescommissie heb ik de ADR gevraagd op basis van verifieerbare informatieonderzoek te doen naar de vraag wanneer de ambtelijke en politieke top wist van het onrechtmatig handelen en andere problemen. Dit is in deelvraag 9 van de bijgestelde onderzoeksopdracht die op 2 september jl. met uw Kamer opgenomen.[2]

Het verzoek van uw Kamer loopt daarmee deels vooruit op de onderzoeksresultaten van de ADR. Deze resultaten verwacht ik voor het einde van het jaar. Dit onderzoek moet ook antwoord geven op de vraag in hoeverre de onderbouwing van de diverse beschikkingen ten aanzien van de stopzetting van de voorschotten adequaat is vastgelegd, welke stopzettingsgronden in hoeveel gevallen gehanteerd zijn en welke stopzettingsgrond in de beschikking is opgenomen in relatie tot de regelgeving. Ik wil het onderzoek van de ADR afwachten en wil niet op de uitkomsten vooruitlopen. Wel wil ik op dit moment al

[1] Kamerstukken II, 2019/20, 2019D46012 (*Interim-advies Adviescommissie uitvoering toeslagen*).
[2] Kamerstukken II, 2019/20, 31066-519

een eerste invulling gegeven aan uw verzoek door in de bijlage de beschikbaar gekomen informatie uit mijn brief van 15 november jl. en de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen in een tijdlijn weergegeven. Daarbij zijn links opgenomen naar de achterliggende stukken. Ik merk hierbij op dat het geen uitputtende lijst is, maar dat de belangrijkste "highlights" zijn weergegeven.

B. Toezeggingen pauzering dwanginvordering

De vaste commissie voor Financiën heeft in de procedurevergadering van 20 november 2019 onder meer gesproken over mijn toezeggingen van 4 november jl. om dwanginvorderingsmaatregelen op te schorten (de 'pauzeknop'). Deze toezeggingen gelden voor twee groepen, namelijk (1) toeslaggerechtigden die in het verleden een opzet/grove schuld-kwalificatie hebben gekregen en (2) toeslaggerechtigden die zijn betrokken bij de overige CAF-zaken (niet-CAF11). De commissie heeft signalen ontvangen dat er nog steeds toeslagen worden verrekend en verzoekt mij deze verrekening per ommegaande te stoppen.

Uit onderzoek is mij gebleken dat de signalen van de commissie kloppen. Toeslagschulden van deze twee groepen zijn inderdaad in november van dit jaar nog verrekend met toeslagvoorschotten. Dit kan worden verklaard door de werking van het toeslagensysteem. Het toeslagvoorschot is, hoewel het maandelijks wordt uitbetaald, een jaarrecht. De verrekening van het totale voorschot over 2019 heeft al eind vorig jaar plaatsgevonden. Gegeven het tijdstip van mijn toezegging van 4 november jl. kon de feitelijke verrekening in de maand november niet meer tijdig ongedaan worden gemaakt. De toeslagen die in de maand december worden uitbetaald zullen niet worden verrekend. Betrokkenen zullen persoonlijk worden benaderd met het aanbod om de verrekening in november ongedaan te maken.

Overigens hebben mij op het gebied van de inning recent meer berichten bereikt van onzorgvuldigheden of zelfs fouten. Hoewel deze problematiek verder reikt dan het CAF-dossier hecht ik eraan de belangrijkste onderwerpen in deze brief aan uw Kamer te melden. Ik heb echter tijd nodig om verder onderzoek te doen naar de precieze oorzaken en de mogelijkheden om de fouten in het verleden te herstellen en voor de toekomst te voorkomen. Dat is van belang om de getroffen personen zo goed mogelijk te helpen. Hierover informeer ik uw kamer zo spoedig mogelijk.

Adviescommissie

De Adviescommissie maakt in het interim-advies melding van een systeemfout waarbij uitstellen van betaling in verband met een ingediend bezwaarschrift na 6 maanden automatisch worden ingetrokken. Er blijkt inderdaad sprake te zijn van een systeemfout; niet bij bezwaarschriften, maar bij herzieningsverzoeken. Uitstellen van betaling in verband met een ingediend herzieningsverzoek worden na 6 maanden geautomatiseerd ingetrokken. Als dit gebeurt voordat het herzieningsverzoek inhoudelijk is behandeld, dan is dat in strijd met het beleid. Er wordt inmiddels gewerkt aan een aanpassing van het systeem die naar verwachting voor het einde van het jaar gereed is. Het is niet mogelijk vast te stellen welke personen door deze systeemfout getroffen zijn. Als individuele toeslaggerechtigden uit deze groep zich melden zal alsnog uitstel van betaling worden verleend.

Brief van de hee[redacted]
Een belangrijk signaal heeft mij bereikt via de brief van de hee[redacted]erder deze maand aan uw Kamer. Hij meldt in zijn brief dat bezwaarschriften tegen invorderingsbeslissingen in de periode waarin hij werkzaam was bij de Belastingdienst niet werden behandeld conform de eisen van de Awb. Zo werden bezwaarschriften telefonisch afgedaan zonder dat daarop een gemotiveerde schriftelijke uitspraak met rechtsmiddelenverwijzing volgde. Uit onderzoek is gebleken dat enkele honderden bezwaarschriften op deze 'vereenvoudigde' wijze zijn behandeld. Dit is niet conform de wettelijke bepalingen. Sinds 1 mei 2015 komt deze praktijk niet meer voor. De gedupeerden die met deze werkwijze zijn geconfronteerd kunnen helaas niet meer worden getraceerd in de administratie van de Belastingdienst en kunnen dus niet worden benaderd.

De he[redacted]maakt in zijn brief daarnaast melding van het ten onrechte intrekken van 40.000 uitstellen van betaling in verband met een ingediend bezwaarschrift. Ook dit heb ik laten onderzoeken. Dit signaal wordt echter niet herkend. Wel zijn er andere onvolkomenheden geconstateerd die zich in dezelfde periode hebben voorgedaan, namelijk:

a. Als een bezwaarschrift tegen een terugvorderingsbeschikking betrekking heeft op de vaststelling van het inkomen wordt dit bezwaarschrift niet door Toeslagen behandeld, maar door de inspecteur. Door de gebrekkige communicatie tussen Toeslagen en de inspecteur komt het voor dat uitstel van betalingen in die gevallen ten onrechte niet wordt verleend of te snel wordt ingetrokken. Dit is in strijd met het beleid.
b. Bij acties om de achterstand in de afdoening van bezwaren weg te werken zijn in 2015 en 2016 rond de 3.500 bezwaren zonder nader onderzoek niet ontvankelijk verklaard. Dit is niet conform wet- en regelgeving. Wel heeft in deze gevallen beroep opengestaan bij de rechter.
c. In dezelfde periode heeft een schoningsactie plaatsgevonden waarbij circa 14.000 langdurig verleende uitstellen van betaling werden ingetrokken. Dit bleek soms onterecht en in strijd met het beleid.

Zo zijn er in die periode acties gehouden om achterstanden weg te werken waarbij niet conform wettelijke bepalingen of beleid is gehandeld. Het staat buiten kijf dat dit niet meer mag gebeuren. Van het aanbod van de hee[redacted] om hierover in gesprek te gaan maak ik gebruik.

De opmerkingen van de hee[redacted]aten zien dat interne signalen beter moeten worden opgepakt en beoordeeld. Om die reden ben ik voornemens een meldpunt in te richten waar deze signalen worden opgepakt en daarnaast is er reeds de Commissie integriteit belastingdienst. Dit sluit ook aan bij de brief van de FNV over de cultuur binnen de belastingdienst. Ik betrek deze signalen over cultuur en veiligheid - samen met het medewerkerstevredenheidsonderzoek – bij de verdere uitwerking van het cultuurprogramma.

Onderzoek Nationale ombudsman naar dwangbevelkosten
De Nationale ombudsman had in 2018 aanwijzingen dat kosten voor de betekening van een dwangbevel niet consequent werden verlaagd bij een vermindering van de belastingaanslag, waarmee die kosten samenhangen. Hij is daarom een onderzoek hiernaar gestart. Hoewel uit het onderzoek niet bleek van fouten in dit proces, is hiervan naderhand uit eigen onderzoek wel gebleken. Als

CONCEPT

gevolg van deze fouten zijn in het verleden op grote schaal te hoge kosten in rekening gebracht. Het probleem doet zich met ingang van 2019 niet meer voor. Op de wijze waarop ik het verleden wil herstellen, kom ik later bij uw Kamer terug. Ook de Nationale ombudsman bericht ik over deze bevindingen.

Met opmerkingen [1]: Het is vanaf 2014 in beeld, onderzocht wordt of het daarvoor ook speelde

C. Stand van zaken voorstel praktische rechtsbescherming

Inleiding

Zowel de uitspraken van de Raad van State van 23 oktober jl. als de aanbevelingen uit het eerste deelrapport van de IBO Toeslagen sluiten aan bij de eerdere toezeggingen die ik samen met de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan uw Kamer heb gedaan om te komen tot een meer proportionele benadering bij het vaststellen van de kinderopvangtoeslag. Het onderzoek naar de mogelijkheden hiertoe was al in gang gezet en de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak zullen hierbij worden betrokken.[3] Zonder vooruit te willen lopen op de uitkomsten kan dit het benodigde maatwerk bieden bij hoge terugvorderingen. Daarnaast wordt onderzocht of het binnen het Toeslagensysteem mogelijk is om in bijzondere omstandigheden te bezien in welke gevallen derden of facilitators aansprakelijk kunnen worden gesteld en deze aansprakelijkheid niet meer te leggen bij de ouders. Het CAF-dossier laat zien dat rechtsbescherming voor burgers door de Belastingdienst op dit moment onvoldoende gewaarborgd wordt. De juridische mogelijkheden voor bezwaar en beroep blijken in de praktijk niet in alle gevallen een oplossing te bieden. Dat moet veel beter.

De Adviescommissie zal in haar eindadvies ingaan op de bestaande praktische rechtsbescherming bij toeslagen. Ik constateer echter dat deze problematiek niet alleen bij toeslagen, maar ook bij belastingen speelt. Ik zal daarom nog in december in een brief mijn aanpak presenteren voor de verbetering van de bestaande praktische rechtsbescherming voor belastingplichtigen. Voor het verbeteren van de rechtsbescherming zijn veel modaliteiten denkbaar, van een intern klachtenloket tot een externe toezichthouder. Om deze modaliteiten in kaart te brengen wil ik in het plan van aanpak opnemen om eerst een onderzoek door een externe commissie van experts te laten uitvoeren. Deze externe commissie vraag ik in ieder geval om aandacht te besteden aan zowel maatschappelijke als interne klachten, en aan de wijze waarop praktische rechtsbescherming is georganiseerd in andere landen. Verder vraag ik de externe commissie onderzoek te doen naar de verbeteringsmogelijkheden voor kwaliteitstoezicht op de Belastingdienst. Ik ga voor 10 december graag in gesprek met uw Kamer over de invulling van de opdracht van deze commissie.

Uitspraken Raad van State van 23 oktober 2019

De twee uitspraken van 23 oktober 2019 zijn van groot belang voor de beleids- en beoordelingsruimte van Toeslagen.[4] Daarin kwam zij op twee punten expliciet terug op eerdere jurisprudentie. Aanleiding voor de Afdeling om deze bestendige jurisprudentie te herzien is dat in de loop der jaren de ernstige financiële gevolgen van deze jurisprudentielijn duidelijk zijn geworden; gezinnen kunnen hierdoor in grote en langdurige financiële problemen terecht komen.

---

[3] Kamerstukken II, vergaderjaar 2018/19, 31 322, nr. 406.
[4] ECLI:NL:RvS:2019:3536 en ECLI:NL:RvS:2019:3535.

Herinterpretatie brengt de Afdeling tot de conclusie dat Toeslagen wettelijk gezien ruimte heeft om ook een recht op kinderopvangtoeslag vast te stellen als de aanvrager slechts een deel van de kosten van kinderopvang heeft voldaan. Als gevolg van deze nieuwe uitleg van de betreffende bepalingen heeft Toeslagen meer mogelijkheden om in individuele gevallen maatwerk te leveren, waarbij het belang van het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik en de gerechtvaardigde belangen van de burger meer met elkaar in evenwicht moeten worden gebracht, aldus de Afdeling. Daarnaast ontstaat door de uitspraken discretionaire ruimte bij de vaststelling van het bedrag dat wordt teruggevorderd. Onder bijzondere omstandigheden zal van terugvordering moeten worden afgezien of zal het terug te vorderen bedrag moeten worden gematigd, ook als die bijzondere omstandigheden al bij de vaststelling van de kinderopvangtoeslag aan de orde hadden kunnen komen. De conclusie hiervan is dat dit Toeslagen de mogelijkheid biedt om maatwerk te leveren en bij terugvorderingsbesluiten het belang van het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik meer in evenwicht te brengen met de gerechtvaardigde belangen van de burger. De Afdeling geeft in de overweging mee dat het aan het kabinet is om te bepalen hoe om te gaan met andere gevallen waarin de afdeling eerder heeft beslist dat geen recht bestaat op kinderopvangtoeslag omdat niet is aangetoond dat de kosten volledig zijn voldaan respectievelijk heeft beslist over de terugvorderingen. Ik zal hierop beleid moeten ontwikkelen, dat daarna door de rechter kan worden getoetst. Dit zal ik ook laten meenemen in bovengenoemde onderzoek door een externe commissie.

De Belastingdienst geeft uitvoering aan veel complexe fiscale wet- en regelgeving. Alle werkinstructies en geautomatiseerde systemen dienen in overeenstemming te zijn met jurisprudentie, wetgeving en beleid. In de praktijk kunnen zich daarbij afwijkingen voordoen die zo vroeg mogelijk geconstateerd moeten worden en uiteraard hersteld. Uit de uitkomsten van bezwaar en beroep kan blijken dat er een fout zit in een werkinstructie of systemen wat tot aanpassing moet leiden. Een recent voorbeeld hiervan is de herstelactie in het kindgebondenbudget waarbij door de Belastingdienst zelf is geconstateerd dat de wetgeving niet goed is geïmplementeerd. Een ander voorbeeld is de hierboven genoemde dwangbevelkosten. Naast deze uitspraken heeft de Afdeling op 23 oktober jl. nog een uitspraak gedaan waarover ik uw kamer wil informeren.[5] In een procedure rondom de herziening van een voorschot op de tegemoetkoming van toeslag is geoordeeld dat het betreffende besluit niet op de, in de Regeling elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst, voorgeschreven wijze bekend is gemaakt. Momenteel bezie ik op welke wijze het beste opvolging kan worden gegeven aan deze uitspraak. Bij het vinden van een oplossing wordt uiteraard niet alleen gekeken naar wat juridisch gezien het beste is, maar ook wat het meest recht doet voor de toeslaggerechtigden.

D. Overig

Uw Kamer heeft bij brief van 20 november jl. vragen gesteld over het opvragen van het eigen dossier en de informatie op de website. Er is een webpagina ingericht over de toegezegde opschorting en het opvragen van de eigen dossier voor opschorten dwanginvordering[6] en het opvragen van het eigen dossier[7].

[5] ECLI:NL:RVS:2019:3572.

[6] https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/berichten/nieuws/dwanginvorderingsmaatregelen-toeslagen-tijdelijk-gestopt

[7] https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/niet_in_enig_menu/prive/privacy#inzien

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Financiën,

Menno Snel

CONCEPT

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk